Pytania testowe
finału centralnego
XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej
Katowice 8.06.2013 r.

1. Źródłosłów ekologia pochodzi z:
   a. łaciny,
   b. języka greckiego,
   c. języka angielskiego.

2. Czynnikiem ograniczającym wzrost liczebności gatunku jest konkurencja:
   a. wewnątrzgatunkowa,
   b. międzygatunkowa,
   c. obie powyższe.

3. Ostoja gatunku to teren:
   a. na którym ptaki zatrzymują się w swych wędrówkach na okres lęgów,
   b. gdzie warunki sprzyjają przetrwaniu gatunku,
   c. w którym dobrze aklimatyzują się reintrodukowane gatunki.

4. Populacją nie jest:
   a. stado sikor w lesie,
   b. osobniki świstaka w Tatrach,
   c. osobniki bociana czarnego w Puszczy Knyszyńskiej.

5. Rośliny halofilne znajdziemy na:
   a. torfowisku,
   b. wydmie,
   c. glebach słonych.

6. Ślimak wstężyk gajowy żyje w lasach i na łąkach. Ślimaki żyjące w lasach mają ciemniejsze zabarwienie muszli niż osobniki z terenów otwartych. Znaczenie adaptacyjne tego zróżnicowania to:
   a. zwiększenie szans ukrycia się przed drapieżnikami,
   b. ułatwienie termoregulacji,
   c. obie powyższe odpowiedzi.

7. Na wyspach oddalonych od lądów endemity występują:
   a. w stosunkowo dużej liczbie gatunków,
   b. mniej licznie niż na kontynentach,
   c. z taką samą częstotliwością jak na kontynentach.

8. Gatunkiem obcym i inwazyjnym w Polsce jest:
   a. niecierpek drobnokwiatowy,
   b. magnolia japońska,
   c. dąb omszony.

9. W wyniku sukcesji wtórnej zniszczony ekosystem:
   a. zostanie całkowicie odtworzony,
   b. po odtworzeniu będzie miał uproszczoną strukturę,
   c. nigdy się nie zregeneruje.

10. W Polsce występują nieliczne endemity, ponieważ:
   a. brakuje barier geograficznych,
   b. wytępił je człowiek,
   c. wyginęły na skutek ocieplenia klimatu.

11. Najbardziej przekształconym przez człowieka biomem jest:
   a. tajga,
   b. las równikowy,
   c. makia śródziemnomorska.

12. W ostatnich latach odnotowuje się w kraju wzrost liczebności:
   a. wróbla,
   b. żurawia,
   c. szpaka.

13. Upodobnianie się patyczaków do pędów roślin to przykład:
   a. mimikry,
   b. kryptyzmu,
   c. anabiozy.

14. W jeziorze litoral obejmuje:
   a. dno,
   b. otwartą toń wodną,
   c. brzeg porośnięty zwykle roślinnością.

15. Jeziora eutroficzne pod względem zawartości biogenów i głębokości charakteryzuje:
   a. duża koncentracja i niewielka głębokość,
   b. mała koncentracja i duża głębokość,
   c. mała koncentracja i niewielka głębokość.

16. Stratyfikacja termiczna wody zimą w jeziorze umożliwia:
    a. przeżycie fauny wodnej,
    b. samooczyszczanie wód,
    c. natlenienie wody.

17. Bioindykatorami wód czystych mogą być:
    a. płoć, błotniarka stawowa, moczarka kanadyjska,
    b. rak szlachetny, szczeżuja pospolita, pstrąg potokowy,
    c. rurecznik (tubifex), lin, rak szlachetny.

18. Znaczne zmniejszenie powierzchni jeziora Aralskiego spowodowane jest:
    a. turystycznym jego wykorzystaniem,
    b. zwiększaniem areału plantacji bawełny,
    c. zwiększeniem zaludnienia tego regionu.

19. Czarnoziemy występują:
    a. w lasach deszczowych,
    b. na stepach trawiastych,
    c. w borach.

20. Duża ilość igieł sosnowych w ściółce leśnej:
    a. zwiększa żyzność gleby,
    b. zakwasza glebę,
    c. sprzyja zwiększeniu różnorodności gatunkowej warstwy runa.

21. Urządzenia do odstraszania zwierząt UOZ-1 instalowane są wzdłuż:
    a. dróg ekspresowych i autostrad,
    b. linii kolejowych,
    c. granic polno-leśnych.

22. Kuropatwy to ptaki charakterystyczne dla:
    a. kompleksów leśnych,
    b. terenów rolniczych,
    c. aglomeracji miejskich.

23. Pieczarkę, w przeciwieństwie do prawdziwka, uprawiamy ponieważ:
    a. jest na nią duży popyt,
    b. nie jest grzybem mikoryzowym,
    c. jest to smaczny grzyb.

24. **Roślinami charakterystycznymi dla borów są:**
    a. **lilia złotogłów, grab zwyczajny, kruszyna pospolita,**
    b. **borówka czernica, konwalijka dwulistna, konwalia majowa,**
    c. **konwalia majowa, jaskier kosmaty, marzanka wonna.**

25. **Charakterystyczną cechą olsów jest:**
    a. **pełne zwarcie warstwy runa,**
    b. **obecność przepływającej wody,**
    c. **struktura kępkowo-dolinkowa.**

26. **W północnej części Polski w lasach nie spotkamy:**
    a. **jodły pospolitej,**
    b. **świerka pospolitego,**
    c. **dębu szypułkowego.**

27. **Witamina C nie jest witaminą dla:**
    a. **człowieka,**
    b. **krowy,**
    c. **świnki morskiej.**

28. **Zużyte opakowania to wartościowe surowce wtórne. Złom puszek aluminiowych stanowi cenne źródło energii. Ile ich sztuk powtórnie przetworzonych daje oszczędność energii równą spaleniu 1 litra paliwa?**
    a. **600,**
    b. **60,**
    c. **6.**

29. **Składniki mineralne diety obok innych funkcji służą utrzymaniu równowagi kwasowo-zasadowej w organizmie. Jakie produkty spożywcze „odkwaszają" nasz organizm?**
    a. **mięso i wędliny,**
    b. **warzywa i owoce,**
    c. **przetwory zbożowe.**

30. **Jaja kurze dostępne w sprzedaży są stemplowane. Pierwsza cyfra określa w jakich warunkach hodowana była kura, która je zniosła. Cyfra 3 na początku numeru oznacza chów:**
    a. **wolnowybiegowy,**
    b. **ściółkowy, kura porusza się swobodnie w obrębie kurnika,**
    c. **chów klatkowy - całe życie w klatce.**

31. **Bioaktywne składniki żywności to nie odżywcze substancje działające korzystnie na określoną funkcję organizmu. Należą do nich fitoncydy: allina i allicyna, o właściwościach bakteriobójczych i przeciw miażdżycowych. Substancje te występują w:**
    a. **jabłkach i gruszkach,**
    b. **marchwi i burakach,**
    c. **czosnku i cebuli.**

32. **Które z poniższych stwierdzeń jest nieprawdziwe?**
    a. **witamina C jest rozpuszczalna w tłuszczach,**
    b. **niedobór wapnia w diecie prowadzi do osteoporozy,**
    c. **zawartość soli w pożywieniu nie powinna przekraczać 5-7 g/dzień.**

33. **Wskaż zestaw, w którym wymieniono wyłącznie gatunki chronione:**
    a. **jelonek rogacz, kozica, żółw błotny,**
    b. **niepylak apollo, sarna, świstak,**
    c. **brzanka różowa, jastrząb, jeleń.**

34. **Chroniona w Polsce modliszka zwyczajna jest gatunkiem charakterystycznym dla:**
    a. **torfowisk,**
    b. **suchych, ciepłych stanowisk,**
    c. **borów.**

35. **Zanikanie w Polsce stanowisk susła perełkowanego jest konsekwencją:**
    a. **ocieplenia klimatu,**
    b. **sukcesji i zanikania środowisk o charakterze stepowym,**
    c. **suszy.**

36. **Według Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) muszle zagrożonych gatunków ślimaków i szkielety koralowców:**
    a. **można zbierać, bo są to elementy martwych już zwierząt,**
    b. **podlegają takim samym restrykcjom, jak chronione zwierzęta,**
    c. **nie podlegają ochronie.**

37. **Termin – pomnik przyrody po raz pierwszy został wprowadzony przez:**
    a. **Karola Darwina,**
    b. **Aleksandra von Humboldta,**
    c. **Alfreda Russela Wallace.**

38. **Endemitem Polski i Ukrainy oraz symbolem Polskiego Towarzystwa Botanicznego jest:**
    a. **mniszek pieniński,**
    b. **dziewięćsił popłocholistny,**
    c. **żmijowiec czerwony.**

39. **Konwencja Ramsarska (1971) dotyczy ochrony:**
    a. **obszarów wodno-błotnych,**
    b. **lasów deszczowych strefy równikowej,**
    c. **wód Morza Kaspijskiego.**

40. **Zwiększenie do 2020 r. udziału biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych co najmniej do 10% to założenie:**
    a. **pakietu energetyczno-klimatycznego Komisji Europejskiej,**
    b. **programu rozwoju energetyki w Polsce,**
    c. **polityki Rady Europy dotyczące eksploatacji złóż węgla kamiennego i brunatnego.**

41. **Redukcja emisji o 80-90% przez kraje Unii Europejskiej do 2050 roku dotyczy:**
    a. **dwutlenku siarki,**
    b. **dwutlenku węgla,**
    c. **metali ciężkich i pyłów.**

42. **Szkodliwym dla środowiska pierwiastkiem, który do niedawna występował w benzynie, jest:**
    a. **ołów,**
    b. **rtęć,**
    c. **kadm.**

43. **Żarówki diodowe (ledowe), w porównaniu do świetlówek kompaktowych, są bezpieczniejsze dla środowiska, ponieważ:**
    a. **nie zawierają rtęci,**
    b. **dają bardziej naturalny strumień światła,**
    c. **nie męczą wzroku.**

44. **Decyzję środowiskową dla danej inwestycji, np. autostrady wydaje między innymi:**
    a. **Minister Środowiska,**
    b. **Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,**
    c. **Liga Ochrony Przyrody.**

45. **Ile spalarni odpadów komunalnych funkcjonuje w Polsce?**
    a. **1,**
    b. **7,**
    c. **22.**

46. **We Włoszech lekarze odnotowali u ludzi liczne przypadki alergii na lodówki, telewizory i telefony komórkowe. Wywołuje je:**
    a. **pole elektromagnetyczne,**
    b. **promieniowanie UV,**
    c. **częstotliwość emitowanych dźwięków.**

47. **Recykling telefonu komórkowego może ograniczyć emisję CO_2 do atmosfery o:**
    a. **0,7 kg,**
    b. **1,7 kg,**
    c. **7,7 kg.**

48. **W Polsce przerabia się rocznie około 5 mln ton stalowego złomu. Produkcja stali w naszym kraju ze złomu wynosi:**
    a. **4%,**
    b. **14%,**
    c. **40%.**

49. **W Górach Świętokrzyskich polscy paleontolodzy odkryli nowy gatunek *Trimerocephalus chopinii* (nazwę tę nadano dla uczczenia Roku Chopinowskiego!). Jest on przedstawicielem:**
    a. **trylobitów,**
    b. **dinozaurów,**
    c. **paproci drzewiastych.**

50. **Na podstawie art. 85 ustawy o ochronie przyrody Minister Środowiska określa stawki opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz stawki kar za zniszczenie zieleni. Koszt usunięcia drzewa obliczany jest dla poszczególnych gatunków na podstawie:**
    a. **obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm,**
    b. **jego wysokości,**
    c. **cen jego drewna.**

Arkusz odpowiedzi finału centralnego
XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej

Imię i nazwisko: . . . . . .

Data i miejsce urodzenia: . . . . . .

Klasa . . . . . **Nazwa szkoły:** . . . . . .

Adres szkoły: . . . . . .

Imię i nazwisko opiekuna merytorycznego: . . . . . .

	a	b	c
1.	☐	☒	☐
2.	☐	☐	☒
3.	☐	☒	☐
4.	☒	☐	☐
5.	☐	☐	☒
6.	☐	☐	☒
7.	☒	☐	☐
8.	☒	☐	☐
9.	☐	☒	☐
10.	☒	☐	☐
11.	☐	☐	☒
12.	☐	☒	☐
13.	☐	☒	☐
14.	☐	☐	☒
15.	☒	☐	☐
16.	☒	☐	☐
17.	☐	☒	☐
18.	☐	☒	☐
19.	☐	☒	☐
20.	☐	☒	☐
21.	☐	☒	☐
22.	☐	☒	☐
23.	☐	☒	☐
24.	☐	☒	☐
25.	☐	☐	☒
26.	☒	☐	☐
27.	☐	☒	☐
28.	☐	☐	☒
29.	☐	☒	☐
30.	☐	☐	☒
31.	☐	☐	☒
32.	☒	☐	☐
33.	☒	☐	☐
34.	☐	☒	☐
35.	☐	☒	☐
36.	☐	☒	☐
37.	☐	☒	☐
38.	☐	☒	☐
39.	☒	☐	☐
40.	☒	☐	☐
41.	☐	☒	☐
42.	☒	☐	☐
43.	☒	☐	☐
44.	☐	☒	☐
45.	☒	☐	☐
46.	☒	☐	☐
47.	☐	☒	☐
48.	☐	☐	☒
49.	☒	☐	☐
50.	☒	☐	☐

Podpis . . . . . .

Podpis członka Jury

Suma punktów . . . . .